
OPSCHRIFT

Vergadering van 20 juni 2016

Nummer: 2016_MV_00317

Onderwerp:

Mondelinge vraag van raadslid Filip Van Laecke: Invulling recreatieve functie begraafplaatsen

Raadslid(-leden):

Filip Van Laecke - CD&V

Bevoegd:

Sofie Bracke

OMSCHRIJVING VAN DE VRAAG

Toelichting:

In uw beleidsnota kondigde u als bevoegd schepen aan dat u wilde inzetten op het uitbouwen van het 'recreatieve aspect' van de begraafplaatsen. Daarbij werd ook het integreren van speelprykkels voor kinderen genoemd.

Intussen is de eerste realisatie daarvan een feit. Op de Westerbegraafplaats werden twaalf 'speelscènes' geplaatst. De meeste daarvan zijn trapvormen van drie tot zes treden. Kinderen en jongeren kunnen er bijvoorbeeld op zitten om een boek te lezen of hun boterhammen te eten, maar ze kunnen er ook op en rond spelen.

Op sociale media kwamen onmiddellijk bezorgde of boze reacties van Gentenaars, die vonden dat hiervoor geen plaats mag zijn op begraafplaatsen. Opvallende krantenkoppen (zoals 'Kerkhof wordt speelplaats') gooiden olie op het vuur. In die mate zelfs dat u zich genoodzaakt voelde om in de media te reageren met een 'open brief' waarin u uw beleid toelicht.

De onduidelijkheid over de plannen zorgt voor onrust. Wellicht is het zinvol om beter te duiden wat precies de bedoeling is.

Vandaar de volgende vragen:

Vraag:

1. Op welke manier en door welke actoren is de concrete vertaling van het actiepunt uit de beleidsnota tot stand gebracht? Tussen de voorstelling van de beleidsnota en vandaag is er immers geen verdere communicatie of terugkoppeling meer geweest.
2. Wat is het verdere plan van aanpak (timing, locaties, concrete invulling,...)?
3. Bent u bereid de Gentenaars, omwonenden en bezoekers van de begraafplaatsen te betrekken bij de verdere concretisering? Zo ja, op welke manier denkt u dit te doen?

ANTWOORD**22 juni 2016**

Laat me beginnen met toe te geven dat de communicatie over het meer toegankelijk maken van de begraafplaatsen, ook voor kinderen, inderdaad beter had gekund. Er werd vooral gefocust op de kunstwerken van Karel Verhoeven en minder op het brede verhaal. Als de krantenkop dan wat wordt aangedikt en er beelden worden genomen van jongeren die aan het voetballen zijn, net voor medewerkers van ons konden ingrijpen, dan begrijp ik dat er jammer genoeg een verkeerde perceptie is ontstaan en dat mensen daar emotioneel op reageren.

Vandaar dat ik inderdaad de behoefte voelde om die kunstwerken nog eens te kaderen in het grote verhaal.

Zoals u intussen weet, gebeurde er de afgelopen 15 jaar al heel wat op de grijze begraafplaatsen. Stenen paden maakten plaats voor graspaden en grafstenen van jarenlang verlopen concessies werden vervangen door fruitbomen of struiken. Het resultaat is dat onze begraafplaatsen echte begraafparken werden: rustpunten in een drukke stad waar bezoekers in een groen decor hun doden kunnen herdenken.

Voor het toegankelijker maken van de Westerbegraafplaats voor kinderen zetten we in op 5 pijlers: de heraanleg van het kinderperk, het inplannen van kindvriendelijke installaties, werken met kinderen rond rouwen en afscheid nemen, het weren van auto's en het ontsluiten van de geschiedenis en het funerair erfgoed.

Ik overloop snel even die vijf pijlers:

De eerste: de heraanleg van het kinderperk

Laat ons maar eerlijk zijn: het kinderperk ligt er triestig bij. De grafjes die rij aan rij liggen, de vogelhuisjes waarvan de verf afbladdert, ...

Zonder dat er grafjes uitgebroken zullen worden, wordt het perk organischer en groener aangelegd. Er zullen meer bomen en planten komen waardoor het perk meer afgescheiden wordt van de rest van de begraafplaats en er een meer geborgen gevoel zal hangen. Nieuwe grafjes zullen ook niet meer in rijen geplaatst worden maar meer verspreid over het perk zodat er meer plaats vrij komt tussen de grafjes. Voor sterrenkindjes voorzien we een bijzondere gedenkplek.

Deze werken zullen na Allerheiligen starten. Het is later ook de bedoeling om ook de andere kinderperkjes op de andere begraafplaatsen te bekijken en her in te richten.

Op de publieksdag die op zondag 5 juni doorging, konden de herinrichtingsplannen ingekeken worden. Buurtbewoners werden ook aangemoedigd om allerlei opmerkingen of ideeën in het algemeen over de begraafplaatsen door te geven. In totaal kwamen ongeveer 400 Gentenaars langs die heel wat nuttige zaken aan onze dienst lieten weten en waar we nu mee aan de slag kunnen gaan. Daarnaast gingen ook 9 buurtbewoners in op de vraag om deel uit te maken van een klankbordgroep die normaal gezien in november voor het eerst zal doorgaan. De bedoeling is dat de groep meewerkt aan het vooronderzoek voor de opmaak van het beheersplan en als klankbord fungeert bij de verdere uitwerking van dit plan.

De tweede pijler: kindvriendelijke installaties en kinderen leren rouwen

De Groendienst startte samen met de jeugddienst, vzw Jong, buurtwerk en Bredeschool een werkgroep om na te denken over ingrepen die de begraafplaatsen ook voor kinderen een vertrouwd gevoel zouden geven. De installatie van de buurtkunstenaar Karel Verhoeven werd daar als voorstel gelanceerd en goedgekeurd.

De elementen werden eind mei op het grote plein aan de ingang van de Westerbegraafplaats, weg van de graven, ingehuldigd. Bezoekers kunnen op de trapjes liggen, zitten, kinderen mogen er op klimmen en ervan springen. Dat deze constructies niet tussen de graven gezet worden, spreekt voor zich. Daarom zullen we via verschillende infoborden ook weergeven waar de stiltegebieden zijn en waar de zones zijn waar net iets meer kan. Ik zei: nèt iets meer kan, niet: alles. We zullen een reglement opstellen waarin bijvoorbeeld wordt opgenomen dat balspelen en frisbees verboden worden. Onze medewerkers zullen er op toezien dat dit reglement nageleefd wordt. En uiteraard zal ik dit als beleidsmaker goed opvolgen en indien nodig evalueren en bijsturen, samen met de buurt. Het bestek voor het opmaken van infoborden en alle andere signalisatie werd begin juni goedgekeurd door het college. Het wordt dit jaar nog gegund en in de loop van volgend jaar uitgerold. Intussen kunnen we wel al met voorlopige borden werken die de nodige duiding geven. Ook het reglement is iets waar intussen werk van wordt gemaakt.

De derde pijler: kinderen laten nadenken en praten over afscheid en rouwen.

Ook voor kinderen is het wegvallen van een geliefde een moeilijk moment. Het is belangrijk kinderen vertrouwd te maken met rituelen en gewoontes en de plaatsen waar ze kunnen rouwen. Samen met de scholen en het jeugdwerk worden volgend schooljaar mogelijkheden uitgewerkt om dit bespreekbaar te maken voor kinderen. Er zullen verschillende workshops gehouden worden rond afscheid en rouwen maar ook om kinderen te laten nadenken over hoe de begraafplaats vertrouwd voor hen kan worden. Hoe door kleine aanpassingen dit ook voor hen een plek van rouw kan worden.

De vierde pijler is het autoluwer maken van de begraafplaats

De Westerbegraafplaats is eigenlijk niet zomaar toegankelijk voor wagens van bezoekers. Enkel houders van een gehandicaptenkaart mogen er op. Maar toch wordt er vandaag behoorlijk veel

rondgereden. Om aan te tonen dat wagens op de begraafplaats de uitzondering zijn, werden eind mei in het nieuwe deel van de begraafplaats twee wegen geknipt.

Alle graven blijven bereikbaar maar het rijden van lussen is niet meer mogelijk op een deel van de begraafplaats. Er kwamen banken in de schaduw van de dreef en “vierkante meter tuintjes” die door scholen (of klassen), verenigingen, bureaus, ... onderhouden worden.

Binnen de laatste pijler zetten we in op het ontsluiten van de geschiedenis en het funerair erfgoed

Een begraafpark heeft ook heel wat geschiedenis te bieden. Met een historische wandeling rond de eerste wereldoorlog speciaal gemaakt voor kinderen, willen we ouders en grootouders uitnodigen om met hun kroost op de Westerbegraafplaats te komen wandelen of leerkrachten ertoe aanzetten er een boeiende klasactiviteit van te maken.

De Westerbegraafplaats dus een speeltuin? Absoluut niet. De Westerbegraafplaats blijft in de eerste plaats een mooie en serene plek om te rouwen en te herdenken. Maar ook begraafpark waar kinderen welkom zijn. Mét respect voor de rouwfunctie, met stiltegebieden en met een set regels waarop vanuit het beleid nauwlettend zal worden toegezien.

En met de nodige inspraak van buurtbewoners.
